

## BILAG A -

Aalholm Sogns Menighedsråds høringssvar  
på biskop Peter Skov-Jakobsens brev af 9. november 2012, løbenummer 113361/12.

### VEDRØRENDE HØRINGSBILAG 1.

På siderne 1-5 gives der visioner for Folkekirken i Københavns Stift. Her anføres på side 2, at der er sket befolkningsmæssige forskydninger mellem de enkelte bydele. Vi tillader os at påpege, at dette ikke er særlig udtalt i Valby - jf. figur 2, side 8 - og da slet ikke i sammenligning med tal fra Indre by, bro-kvartererne og f.eks. også Vanløse.

På side 3, fjerde afsnit, står der, at ”i gudstjenesten sættes fantasien, opfindsomheden, teksterne, billederne og musikken ind, og ind i alt dette søger vi mening og sandhed”. Vi mener, at dette er særdeles flotte ord! Efter vores opfattelse får vi i gudstjenesten tilsagt vore synders nådige forladelse i vor Herres Jesu Kristi navn, for hvordan skal vi mennesker dog selv kunne finde frem til Gud og hans frelse?

Der står videre på side 3 og side 4, at ”for at fortællingen kan holdes i live, kræver det, at kirken er til stede i samfundet - også bogstaveligt talt” - ”Hvis folkekirken vil udfordre og engagere mennesker, vil det kræve en indsats” - ”fremtiden vil derfor også fordre en kirke med stærk social profil og villighed til at gøre en indsats overfor svage og marginaliserede mennesker” - ”Kirken skal også være en kirke i dialog med andre trossamfund og andre religioner”.

Den nærhed og det engagement, De taler om på siderne 3-5, mener vi, netop er til stede i Aalholm Sogn, bl.a. fordi her er og altid har været et godt socialt engagement fra den lokale kirkes side med f.eks. menighedspleje, der står bag et værested, Aalholmstuen; en besøgstjeneste; uddeling af økonomisk hjælp - ikke mindst i december måned; en genbrugsbutik; men også i meget af det andet frivillige arbejde, bl.a. Danmissionskredsens arbejde. Den konklusion, der fremkommer på side 4 og øverst side 5, kan vi derfor slet ikke se, er så indlysende, som det er anført, når De peger på, at vi i kirken må gå sammen og løse opgaverne i større fora, og derfor synes, at De må nedlægge de kirkelige aktiviteter, der findes her på stedet. Vi tror derimod på den nærhed i det kristne fællesskab, der hele tiden lyser ud af de bibelske tekster, så vi i vort sogn bestræber os på at være, hvor der er mennesker. Derfor oplever vi i menighedsrådet, at Aalholm Kirke og dens aktiviteter mødes med stor velvilje og anerkendelse i sognet - selv af mennesker, der ikke er medlem af Folkekirken. Vi frygter, at en lukning ikke alene af Aalholm Sogn og Kirke, men af mange af stiftets kirker vil betyde et mærkbart fald i det samlede kirkelige aktivitetsniveau og medlemstal i stiftet.

### VEDRØRENDE HØRINGSBILAG 2.

Side 2-3: Det kunne tilføjes, at den beskrivelse af kirken og kirkens inventar ikke er fyldestgørende, da den ikke nævner den fine lys-skygge-udformning af et mægtigt hjerte omkring det store kors, der hænger over alteret, hvilket er med til at levendegøre kirkerummet med dets ellers arkitektonisk strenge linjer. Desuden må vi komme med en korrektion med hensyn til oplysningen om kirkens klokker. Den klokke fra Kalundborg, der er beskrevet, har i et par årtier ikke hængt i kirkens tårn. Den har siden 1985 befundet sig i Ganye Kirke i Nigeria, skænket til én af Sudanmissionens kirker dér, da man i Aalholm selv havde samlet ind til en ny klokke, som blev indviet i 1984. Der kan f.eks. læses mere om denne klokke i missionær Margaret Nissens bog: ”An African Church is born”.

Side 5, andet afsnit: Når det anføres, at der i en periode ikke har været fuldt menighedsråd, skulle biskoppen sikkert være orienteret om, at det skyldtes en personsag - og alene af den grund! Både før og efter denne enkelte menighedsrådsperiode har der været et fuldtalligt råd. Desuden drejede det sig kun om nogle få måneder, nemlig fra december 2004 til februar 2005, hvor der var udskrevet suppleringsvalg. Herefter var menighedsrådet fuldtalligt.

Side 5-9: Som der påpeges, har Aalholm Kirke statistisk også sine svage sider, bl.a. er her ikke så mange dåb og vielser, for vores kirke er f.eks. hverken en modekirke eller en prestige-kirke; men som De selv argumenterer, når det drejer sig om de positive økonomiske tal for Aalholm Sogn, så

”er det et argument, der ikke gælder for Aalholm Sogn alene, men også for andre sogne i Københavns Kommune” (Høringsbilag 2, s. 19). Og sådan er det netop med statistikker og beregnede gennemsnit, at gennemsnittet er en sum af stærke og svage sider divideret med antallet. Aalholm Sogn og Kirke ender efter vores mening netop derved på et pænt samlet gennemsnit. Derfor burde der aldrig være peget på Aalholm Sogn og Kirke.

Aalholm Sogns Menighedsråd vil også gerne fortsat påpege, at sognet ikke er og aldrig har været en økonomisk belastning for Stiftet, da sognet bl.a. på grund af sin høje medlemsprocent, som er én af byens højeste, får næsten dobbelt så meget ind i kirkeskat, som sognet selv anvender.

Grunden til, at stiftet ønsker at lukke kirker, har hele tiden været, at der med et faldende medlemstal fremover ikke er økonomi til at drive de mange kirker, som stiftet har i øjeblikket, og især ikke, hvis der skal bygges en del nye kirker/kirkekomplekser. Altså er det reelle argument: Økonomi. I så fald må det være medlemstal/-procent, indkomst, over-/underskud, forbrug pr. folkekirkemedlem i sognet o.s.v., som må blive hovedpræmissen for, hvilke kirker der udpeges til lukning. Sådanne præmisser skal så selvfølgelig være gældende for samtlige sogne i hele Danmark i den lovgivning, De forventer, vil komme med udgangen af første del af 2013.

Side 9, sidste afsnit: Påstanden om, at Aalholm Sogn kun i begrænset omfang deltager i fælles projekter på tværs af sognene, må tilbagevises. I 1985 blev der fra Aalholm Sogns side taget initiativ til, at der blev gennemført de første sognearrangementer på tværs af sognene i Valby, hvilket dengang blev modtaget særdeles positivt af de andre sogne og senere førte til oprettelse af et værested i samarbejde med tre sogne, heriblandt Aalholm som igen var initiativtager; desuden var det fra Aalholm Sogn, at der blev taget initiativ til at få en for alle Valbys sogne fælles venskabsmenighed i byen Nereta, Letland, og som stiftet flere gange har fremhævet som et enestående godt mellemkirkeligt arbejde. Det bedste i stiftet, har man sagt. Aalholm Sogn er fortsat med i fælleskirkelige arrangementer i Valby, bl.a. 2. Pinsedagsgudstjeneste og konfirmandarrangementer. Fælles annoncering sammen med Margrethe og Johs. Døbers Kirke af opstillingsmøder forud for menighedsrådsvalget i 2012 foregik på vort initiativ. Vi er åbne for yderligere samarbejde.

Side 13, syvende afsnit: Menighedsrådet er uenig i denne opfattelse. Vi mener, at Aalholm Kirke har en særstilling i forhold til det sociale arbejde, der udføres fra kirken, genbrugsbutik og Aalholmstuen, godt kendt i lokalområdet, samt meget aktiv i det mellemkirkelige arbejde (venskabsmenighed i Letland).

Side 14, første afsnit: Det er bispeembedets opfattelse at der ikke er tale om inhabilitet. Aalholm Sogns Menighedsråd er dybt uenige med denne betragtning og finder det fortsat stærkt betænkeligt, at der ved den oprindelige indstilling om at nedlægge Aalholm Sogn og Kirke fra Provstiets side - i hvert fald, hvad rådets medlemmer ved af - ikke forelå nogen saglig grund, f.eks. statistisk materiale; men denne indstilling, fornemmer vi, er blevet ”passet til”, hvilket fører til, hvad Aalholm Sogns Menighedsråd i tidligere brev af 7. juni 2012 har gjort opmærksom på, at vi synes, det er ret så problematisk, at der er personsammenfald med menighedsrådsformanden og sognepræsten i nabosognet Hyltebjerg Sogn, som også begge sidder i Valby-Vanløse Provstiudvalg, og som begge desuden også sidder i Københavns Stiftsråd. Hvem vil lukke sin egen kirke? Her må menighedsrådet fastholde, at der i henhold til forvaltningsloven er et alvorligt habilitetsproblem. I givet fald må domstole og eller justitsministeriet spørges til råds herom, og det kan jo komme an på en retssag. Men i hvert fald er det ikke godt for systemet!

Vi tillader os at bringe et indlæg fra *Kristeligt Dagblad netavis d. 27. april 2012*: ”Der er grund til at se på, om medlemmer af Københavns Stiftsråd, der har peget på 17 kirker til lukning, er de rette til opgaven. Det mener forskere i forvaltningsret. Andre afviser, at der er problemer. Selv om medlemmerne af Københavns Stiftsråd er demokratisk valgt, er der grund til at undersøge, om de er de rette til at udpege kirker til lukning.” Det vurderer flere forskere i forvaltningsret, efter at blandt andet en ekspert i kirkeret forleden beskyldte stiftsrådet for inhabilitet i spørgsmålet om kirkelukninger. Medlemmer af rådet, som har udpeget 17 kirker til lukning, er selv så indblandede i driften af sognekirker, at de helt burde holdes ude af beslutningen i stedet for at udsætte sig selv for mistanke om magtmisbrug, lød kritikken.

Side 14, andet afsnit: Her omtales et arbejde i det tidligere stiftsråd, der skulle fremkomme med ”forslag til bispeembedet til nødvendige ændringer for at imødekomme fremtidens krav og vilkår”. Det er ikke betryggende. Hvordan kan et stiftsråd kende fremtidens krav og vilkår?

Side 14, tredje afsnit: Aalholm Kirkes menighedsråd har tidligere (brev af 7. juni 2012) påpeget en alvorlig brist i det anvendte materiale. Hvordan kan man have en ”grundig proces” på et mangelfuldt grundlag? Den grundige proces er først kommet efterfølgende, efter at vi har protesteret mod lukning! I bedste fald strider det mod sund fornuft!

Side 15, første afsnit: At hjemmelspørgsmålet overlades til ministeren for kirke og ligestilling virker forkert. Har bispeembedet overhovedet initiativret til de varslede kirkelukninger, uden at der fra folketinget er besluttet regler og procedure herom?

Vi tillader os at citere fra Kirkeministeriets dokument nr. 30896/10:

### ***Baggrundsnotat om nedlæggelse og salg af kirkebygninger, sognegårde, præsteboliger mv. af 15. marts 2010***

#### *1. Nedlæggelse af en kirkebygning*

*Når en kirkebygning ønskes nedlagt som kirke, sker det ved kgl. resolution<sup>1</sup>. Til grund for den kgl. resolution ligger en indstilling fra kirkeministeren.*

*Det er i praksis utænkeligt at gennemføre en kirkelukning, uden at der ligger et lokalt ønske bagved. Kirkelukninger er yderst sjældne, men det er dog sket i nyere tid. Til eksempel kan således nævnes nedlæggelsen af Over Lerte Kirkekapel i Sommersted Sogn, som fandt sted i 1997 efter et ønske, der var fremsat af Sommersted Sogns Menighedsråd og anbefalet af biskoppen over Haderslev Stift. Endvidere kan nævnes Vester Havnekirke på Læsø, der i henhold til kgl. resolution af 24. maj 2003 blev nedlagt som kirke og derefter overdraget til Læsøfonden, samt Sjelør Kirke, der efter ønske fra Sydhavn Sogns Menighedsråd blev nedlagt som kirke i 2009 og efterfølgende tilbage-givet til Det københavnske Kirkefond.*

*I praksis godkender ministeriet således beslutningen om nedlæggelse af en kirke, når menighedsrådets beslutning fremsendes til ministeriet med anbefaling af provstiuvalget og biskoppen. Baggrunden for dette er, at det er de lokale kirkelige myndigheder, som har bedst fornemmelse af, om en kirke bør nedlægges.*

Det er derfor efter Aalholm Sogns Menighedsråds opfattelse et bemærkelsesværdigt udsagn biskoppen fremfører: ”Det er således hverken provstiuvalg, stiftsråd eller biskop, der træffer afgørelse eller bedømmer, om der er et dækkende regelsæt i denne forbindelse” (s. 15, andet afsnit). Nej, det er nemlig menighedsrådet ved den pågældende kirke, der har denne indstillingsret til ministeren via stiftet. Derfor anser menighedsrådet ved Aalholm Kirke, at biskoppen har udpeget Aalholm Kirke og andre kirker i stiftet til lukning uden at have den fornødne lovgivning og menighedsråd bag beslutningen, for ”det er i praksis utænkeligt at gennemføre en kirkelukning, uden at der ligger et lokalt ønske bagved”, som der står i notatet! Hvilket ministeren for kirke og ligestilling selv har udtalt sig om i pressen.

Side 15, tredje afsnit: Her anføres, at ”der skal opføres 3 nye kirker i byudviklingsområderne”. Sært nok gives der ingen forklaring til denne beslutning. Menighedsrådet ved Aalholm Kirke mener, at der kan være tale om ønsketænkning. Vi ved jo fra Aalholm Kirkes egen tilblivelseshistorie, at der igennem flere år blev samlet penge ind til at bygge Aalholm Kirke for, fordi der var stærke ønsker om det blandt beboerne her.

Det er da en smuk og ædel hensigt, at de nye bydele i København skal have deres kirke; men vi kan slet ikke forstå, at f.eks. Aalholm Sogn og Kirke skal undgælde for dette! Menighedsrådet ved Aalholm Kirke sætter spørgsmål ved, om det er nødvendigt at opføre et prestigebyggeri til 100

millioner kroner i bydele, hvor der vist ikke foreligger sociologiske analyser af befolkningssammensætningen og deres forhold til den kristne kirke. Hvor interesserede er mon bydelenes indbyggere i en kommende kirke? I dagspressen har det f.eks. været fremme, at beboerne i Teglholskvarteret mener, at de godt kan finde en kirke i nærheden, hvis det skal være, da den nærmeste kun ligger ca. 700 meter fra området. Kunne der ikke begyndes med en form for vandrekirke eller mindre kirkebygning, der senere kunne udbygges, hvis der viste sig behov for det, så der på et bedre grundlag kan vurderes, om et fremtidigt større byggeri skal igangsættes, samtidig med, at der kan spares penge op til dette?

At initiativretten til at opføre tre nye kirker nu tilfalder bispeembedet, der nu optræder som kirkebygger i København, finder menighedsrådet højst mærkværdigt. Det drejer sig åbenbart ikke om at spare i Københavns Stift, men at benytte nuværende sognes kirkemedlemmers penge til at bygge dyre luksusprægede katedraler for andre steder i byen, og måske uden større opbakning blandt de lokale beboere dér!!

Side 16, øverste afsnit: "... er det nødvendigt at anlægge et *helhedssyn* for folkekirkens fremtid ...". Det er biskoppens eget helhedssyn og ikke vores eller Folkekirkens!

Side 16, andet afsnit: "Imidlertid er det min opfattelse", skriver biskoppen. Men igen! Det er ikke vores opfattelse. Menighedsrådet mener, at Aalholm Kirke er meget handicapvenlig, f.eks. kan man gå eller køre direkte ind i våbenhus, kirkerum, mødesale og handicaptoulet, og benyttes eksempelvis af blinde og svagtseende og andre med bevægelseshandicaps.

Side 16, tredje afsnit: Omkring dåbsprocenten: Det undrer os, at biskoppen nok bemærker det store fald i dåbsprocent fra 43 til 22 procent, men ikke gør sig tanker om årsagen til faldet. Rent statistisk kan det ikke bruges som argument, at det indikerer kirkelukning. Dåbsprocenten har været stabil i årene 2006-2011. Det kunne vel tænkes, at biskoppens udmelding i 2010 om at Aalholm Kirke skal lukke, fik forældrene til at søge dåb andre steder eller undlod at lade børnene døbe, "da kirken alligevel skulle lukkes". Flere unge forældre har givet udtryk for, at Aalholm Kirke ellers skulle have været deres families kirke; men ... og har så fået deres barn døbt andre steder i landet, hvor f.eks. den ene af forældrene stammer fra. Menighedsrådet ved Aalholm Kirke anser derfor, at det er misbrug af statistikken at postulere, at Aalholm Kirke nu ikke får døbt så mange, da det også er et generelt billede i andre kirker, at dåbstallet falder!

Side 16, sidste afsnit: Efter vores opfattelse kan det ikke bruges som argument, at prognoserne tilsiger et forsat fald i medlemsprocenten af folkekirkemedlemmer, da antallet af folkekirkemedlemmer er forholdsvis stabilt i Aalholm Sogn. Men hvis biskoppen vil lukke kirken, har mange i sognet sagt, at de vil melde sig ud af folkekirken, hvilket vil give endnu færre medlemmer af folkekirken; (se Facebook: Gruppen imod lukning af Aalholm Kirke).

Side 17, andet afsnit: Vi opfatter det ikke som begrænsede aktiviteter, vi har i kirken. Men det har naturligvis sine omkostninger, at den ene præst har 40 procent tjeneste i en anden kirke, hvor denne præst i Aalholm Sogn ligeså godt kunne have oprettet nogle nye aktiviteter eller fastholdt babysalmesangen, som præsten stod for gennem flere år! Det skal nævnes, at selv om biskoppen ikke har bemærket det i sin opstillede oversigt, så blev babysalmesangen gennemført 3 gange i den nævnte periode.

Der mangler imidlertid en del arrangementer i biskoppens beskrivelse, en beskrivelse der i øvrigt kun beror sig på kirkebladets oplysninger for september, oktober og november og ikke hele årets arrangementer. Dette forekommer os, som en tilfældig form for empiri!

Det skal derfor bemærkes følgende.:

- På lørdage kan der forekomme dåbsgudstjenester, begravelser/bisættelser, vielser og særgudstjenester.
- Kirkekaffe søndag den 16. september, søndag den 14. oktober og søndag den 11. november. Kaffe med lunt morgenbrød foregår før gudstjenesterne.
- Koncert for messingblæsere den 16. september.
- Børnegudstjenester (dvs. flere end en).
- Øveaftener for blæseorkester.

- Møder i venskabsmenighedsarbejdet; møder for Genbrugsens og Aalholmstuens frivillige m.m.

vi henviser i øvrigt til forrige hørings svar af 7. juni 2012.

Side 18, øverste sætning: Vi anfægter måden og er uenige i metoden til at ”samle kræfterne om en styrket og fremadrettet folkekirkelig tilstedeværelse i befolkningen i Valby-Vanløse.” Det gør man da ikke ved at nedlægge Aalholm Kirke og lægge en hindring i vejen for folks adgang til kirkelige handlinger i nærområdet. Ja, vi sætter i det hele taget stort spørgsmålstejn ved Deres konklusion side 11, hvor De midt på siden konkluderer: ”De kirkelige aktiviteter, der udgår fra Aalholmstuen vil kunne videreføres i en ny sognesammenhæng, såfremt det besluttet at bevare lokalerne, og ellers videreføres i et andet sogn. Endvidere bør også kirkens øvrige aktiviteter kunne indarbejdes i de nye sognemæssige rammer.” Vi tillader os f.eks. at henvise til tidligere menighedsrådsformand og tidligere medlem af Valby-Vanløse provsti, Erik Nielsen, som i Berlingske Tidende, 25.maj 2011 skrev følgende:

*”Mon man i provsti og budgetudvalg har vurderet hvad kirkelukninger kommer til at betyde for de mennesker, der deltager i det frivillige kirkelige arbejde i det enkelte sogn?*

*Kirkens betydning i et sogn kan ikke bare vurderes efter kirkegængere eller altergæster, men må også vurderes efter hvor mange der kommer uden for søn- og helligdage.*

*Kan man ved en kirkelukning påregne at sognets beboere uden videre vil tilslutte sig arbejdet i det sogn de vil blive flyttet over til, eller har Folkekirken tabt dem som medlemmer?*

*Kan vi, der sidder i menighedsråd forsvare, at vi pludselig udover den sædvanlige udmeldelse, pludselig bliver færre, der deltager i Folkekirken arbejde og forkyndelse fordi vi lukker deres kirke?*

*Vil et sogns beboere ved kirkelukning blive overført til et andet sogn, eller vil beboerne blive flyttet til flere omliggende sogne?*

*Som noget nyt har man pludselig indset, at det ikke er nok at kende antallet af kirkegængere, men også fra sognene må indberette hvor mange der deltager i kirkens andre arrangementer i krypt eller sognegård.*

*De tal vil måske i mange tilfælde overraske ved, at det antal der kommer til andet end gudstjenester eller kirkelige handlinger, ofte er temmelig meget større end man umiddelbart tror.*

*Det der bekymrer mest er, om de beboere der i mange år har udfyldt en plads eller et job i det frivillige arbejde, vil være villige til at begynde i et andet sogn, hvor de ikke kender nogen eller har kendskab til forholdene eller stemningen.*

*og på den baggrund opgiver at fortsætte i kirkeligt arbejde, fordi de føler sig kasseret.”*

Side 18, andet afsnit: De skriver, at det må være muligt at videreføre det eksisterende børne- og ungdomsarbejde i nye rammer. Nu er KFUM og KFUK ikke en topstyret organisation, men en organisation der tager udgangspunkt i den lokale velvilje over for dette arbejde. Det er heller ikke alle kirker i provstiet, der er lige velvillige eller har samme visioner for deres arbejde som os, eller har et andet stort ungdomsarbejde, f.eks. FDF og spejderne. Det er ikke givet, ”at der er plads til en ny konkurrent i deres sogn”. Vigerslev Kirke har deres profil, Timotheus har en stor FDF-kreds, og Hyltebjerg Kirke har KFUM-spejdere. Desuden, hvor er den kirke i området, der ikke udnytter sine lokaler og rum til fulde?

Side 18, fjerde afsnit: Nærhedsprincippet fungerer godt i Aalholm Sogn og alle i sognet kender kirken på den ene eller anden måde. Nærhedsprincippet er for os grundkernen i al sognesammenhæng, derfor bryder en lukning af Aalholm Kirke med nærhedsprincippet. Mange unge familier anser nærhedsprincippet for at være meget vigtigt, da deres børn bl.a. ikke skal væk fra lokalområdet for at komme i kirkens klubber, arrangementer for familier m.v. Biskoppens opfattelse af, at folk surfer mellem kirkerne, er en sandhed med modifikationer. Det er vores påstand, at jo længere der kommer uden for København city, jo mere er sognets beboere interesseret i at have en lokal kirke. Med de geografiske afstande og dårlige busforbindelser i Valby til både Vigerslev Kirke og de to

andre kirker tæt ud til Valby Langgade om søndagen er det svært for de mange ældre, der ikke har bil, at komme i andre kirker. Det er derfor vores påstand, at kun et fåtal vil søge en kirke længere væk. Der vil derfor ikke komme så mange i kirke i de andre sogne som biskoppen nok håber!

Som det ovenfor er anført, kan arrangementer ikke bare henlægges til andre sogne, for hvem siger, at de sogne er interesserede i vores former for arrangementer. Ligesom der i andre kirker er arrangementer, der ikke lige er vores interesse, f.eks. dyrkes der yoga i en nabokirke.

Side 18, tredje afsnit: Vi tror ikke på det! Aalholm Sogns Menighedsråd mener, at det ikke vil være tilfældet, da aktiviteterne er meget lokalt funderet i sognet.

Side 19, sidste afsnit: Det er vores opfattelse, at biskoppen burde tage hensyn til de for os væsentlige manglende oplysninger om et enkelt menighedsråd i visse tabeller. Det kan få os til at tro, at der er manipuleret med det statistiske materiale!

Side 20, tredje afsnit: Biskoppens umiddelbare opfattelse er biskoppens vurdering og ikke vores!

Side 20, sidste afsnit: Det er for os ikke helt tydeligt, hvad De mener med ”I sammenhæng hermed skal jeg afslutningsvis opfordre menighedsrådet til omhyggeligt at orientere sine medarbejdere om nærværende høring og det arbejde, der pågår omkring kirkens fremtid”. Ligger der f.eks. noget specielt i ordet ”omhyggeligt”?

Side 21: Kirkebygningens eventuelle fremtidige anvendelse ønsker vi ikke at udtale os om, da vi ikke ønsker kirken og sognet nedlagt!